

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 19.01.2017
Vår ref.: 201603097-33
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Ane Næsset Ramtvedt
aera@nve.no/22959458

Oversendelse av klage på godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Bjerkreim vindkraftverk i Bjerkreim og Hå kommuner, Rogaland

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i vedtak av 4.11.2016 godkjent miljø-, transport- og anleggsplanen (MTA) og detaljplanen for adkomstveien fra øst til Bjerkreim vindkraftverk. Bjerkreim vindkraftverk omfatter konsesjonene for Bjerkreim, Gravdal og Skinansfjellet vindkraftverk. I vedtak av 2.12.2016 godkjente NVE MTA- og detaljplanen for den øvrige delen av vindkraftverket. Fylkesmannen i Rogaland har påklaget NVEs vedtak av 2.12.2016.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

NVE kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket av 2.12.2016. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for behandling. Saksdokumentene vil bli oversendt elektronisk.

Bakgrunn for saken

NVE ga den 18.12.2009 konsesjon til å bygge Bjerkreim (tidligere Eikeland-Steinsland) vindkraftverk, Gravdal vindkraftverk og Skinansfjellet vindkraftverk med installert effekt på henholdsvis 150 MW, 90 MW og 90 MW. OED ga i vedtak av 5.7.2012 endelig konsesjon til de tre prosjektene. Vindkraftverkene grenser til hverandre og er lokalisert i kommunene Hå (Skinansfjellet) og Bjerkreim (Bjerkreim og Gravdal). I tillegg til de tre vindkraftverkene planlegger Statnett utbygging av Bjerkreim transformatorstasjon. Norsk Vind Energi eier i dag både Bjerkreim, Skinansfjellet og Gravdal vindkraftverk, og vindkraftverkene skal bygges ut som ett stort vindkraftverk på 260 MW, omtalt som Bjerkreim vindkraftverk. De tre vindkraftverkene vil ha felles infrastruktur for adkomstveier og nettilknytning. Alle de tre konsesjonene ble oppdatert den 2.11.2016 som følge av samarbeid om nettløsning i de tre prosjektene, og vilkårene i konsesjonene ble da justert til dagens praksis.

NVE godkjente MTA- og detaljplanen for adkomstveien fra øst til Bjerkreim transformatorstasjon den 4.11.2016, og anleggsarbeidene på adkomstveien hadde oppstart 15.11.2016. Videre godkjente NVE MTA- og detaljplanen for den øvrige delen av vindkraftverket 2.12.2016.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

OED har i sitt vedtak av 5.7.2012 skrevet følgende: «*NVE skal forelegge detalj- og transportplaner og planer for landskap og miljø for Olje- og energidepartementet før godkjenning*». NVE har i forbindelse med behandling av planen vært i dialog med OED for å avklare hvordan dette skal håndteres, og har fått bekreftet at en begrenset høring av planen til Fylkesmannen i Rogaland oppfyller det nevnte kravet. På bakgrunn av dette ble planen for Bjerkreim vindkraftverk sendt på høring til Fylkesmannen i Rogaland den 4.11.2016. Høringsfristen ble satt til 25.11.2016, og etter forespørsel fra Fylkesmannen 24.11.2016 om utsatt frist, ble høringsfristen utvidet til 29.11.2016. NVE mottok 28.11.2016 en klage fra Fylkesmannen på «*NVE sitt vedtak om å godkjenne detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Bjerkreim vindkraftverk*». NVE fikk muntlig bekreftet fra Fylkesmannen at klagen bygget på en misforståelse, og at Fylkesmannen ville komme med en ny vurdering i saken. NVE mottok ikke høringsuttalelsen fra Fylkesmannen innen den utvidede høringsfristen, og godkjente MTA- og detaljplanen for den øvrige delen av vindkraftverket i vedtak av 2.12.2016. Kopi av vedtaket ble sendt til Fylkesmannen i Rogaland. NVE mottok 7.12.2016 «*Uttale til miljø-, transport- og anleggsplan Bjerkreim vindkraftverk inkl. trekking av klage på veg*» fra Fylkesmannen i Rogaland. NVE sendte den 12.12.2016 derfor et brev til Fylkesmannen der vi orienterte om at høringsuttalelsen ble mottatt etter den utvidede høringsfristen, og at NVE godkjente planen i vedtak av 2.12.2016. Den 15.12.2016 mottok NVE en klage fra Fylkesmannen i Rogaland på NVEs vedtak av 2.12.2016.

Vurdering av klagerett

NVEs myndighet i klagesaker følger av forvaltningsloven § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet. Alternativt oversendes klagen til OED for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 annet ledd, skal NVE avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE viser videre til forvaltningsloven § 28 første ledd. Her fremgår det at «enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse». Dersom et vedtak påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse innen klagefristen, har NVE etter forvaltningsloven § 28 plikt til å ta klagen til behandling.

NVE vurderer at den innkomne klagen er fremmet av part med rettslig klageinteresse, og klagen tas derfor til behandling.

Sammenfatning av klage

Fylkesmannen i Rogaland skriver i klagen av 15.12.2016 at MTA-planen er utfordrende med hensyn til å sikre hubroen store nok leveområder der den kan hekke og jakte. Den utvalgte naturtypen kystlynghei spiller en avgjørende rolle for arter som bruker store, sammenhengende åpne arealer, og naturtypen er allerede svært truet i Norge på grunn av utbygging, bruksendring og tilgroing. De mener at vindkraftutbyggingen reduserer det største kartlagte kystlyngheiområdet i landet vesentlig, og at vindturbinene derfor må konsentreres mer inne i planområdet der det er teknisk og miljømessig forsvarlig, slik at mest mulig kystlynghei blir bevart. De påpeker følgende:

- Turbinpunkt 35, 37, 39 og 40 ligger i et område der det sommeren 2016 ble gjort en rekke nye registreringer av klokkesøte som er lagt inn i artskart.
- Turbinpunkt 6 ligger i et velskjøttet kystlyngheiområde med flere klokkesøte registreringer. Området blir forvaltet etter skjøtselsplan og med tilskudd fra regionalt miljøprogram.
- Turbinpunkt 53 og 54 ligger isolert i landskapsrommet rundt Butjørnane. Å ta ut disse turbinene vil øke avstanden til hubro registreringer lenger vest.

- Turbinpunkt 27, 28, 29, 42 og 43 er viktige med hensyn til hubro. En flytting eller fjerning av disse turbinene vil dempe konflikten med det nord-sørgående rovfugltrekket i området.
- Området rundt og nord for Steinsvatnet, rett øst for kraftledningen, bør vurderes for utplassering av flere turbiner.

Fylkesmannen skriver at momentene ovenfor må inn i vurderingene etter Naturmangfoldloven og anleggsplanen må justeres med tanke på plassering av turbiner. Fylkesmannen mener at de nevnte turbinpunktene må tas ut eller konsentreres for å sikre større sammenheng i kystlyngheiområdene og leveområdet for hubro.

Motpartens vurdering av klagen

Norsk Vind Energi har i brev av 10.1.2017 kommentert klagen fra Fylkesmannen i Rogaland. De skriver at de stiller seg uforstående til kravet om flytting eller fjerning av turbiner innenfor det konsesjonsgitte planområdet, da tiltakshaver i detaljplanleggingen har forholdt seg til de konsesjonene som foreligger for prosjektene. Fylkesmannens argumenter synes å være en gjentakelse av tidligere klager, og tiltakshaver mener at klagen ikke frembringer nye momenter eller kunnskap som skulle tilsi at tidligere konklusjoner bør endres.

Tiltakshaver understreker at det er gjennomført omfattende kartlegginger av naturmangfoldet i området, og at de vilkår som er stilt i konsesjonene er oppfylt gjennom den MTA- og detaljplanen som er godkjent av NVE.

Tiltakshaver påpeker at det ikke fremgår av klagen om Fylkesmannens ønske om fjerning eller flytting av turbinpunkter er basert på ny eller oppdatert kunnskap om hva slags effekt en utbygging kan ha. De skriver at prosjektet er tilpasset kjente hekkelokaliteter i tråd med kunnskapsgrunnlaget som lå til grunn for vilkårene i konsesjonene og i OEDs vedtak. En minsteavstand på 1000 meter er opprettholdt, og departementet har funnet at «...en buffer på 1000 meter fra hubroreir vil være en forsvarlig og omfattende nok buffersone». Avstanden til nærmeste hubro er økt noe for Skinansfjellet vindkraftverk.

Når det gjelder kystlynghei skriver Norsk Vind Energi at inngrep i områder med kystlynghei er betydelig redusert sammenlignet med planene som lå til grunn for konsesjonene. Blant annet er lengden på internveinettet redusert med ca. 25 kilometer. Fylkesmannens krav om ytterligere reduksjon synes derfor å være urimelig. Tiltakshaver skriver at de er kjent med de nye registreringene av kløkkesøte som ble gjort i 2016, og at de planlagte veiene og turbinpunktene ikke kommer i konflikt med noen av disse (basert på søk i artsdatabanken). Tiltakshaver er imidlertid kjent med at tettheten av kløkkesøte er stor i hele planområdet, og at ukjente lokaliteter kan bli berørt av utbyggingen. Kjente lokaliteter som er avdekket gjennom omfattende registreringer er i hovedsak unngått ved plassering av veier og turbinpunkter, men hensynet til enkeltlokaliteter er veid opp mot andre hensyn som for eksempel terrenginngrep. Det påpekes at en ytterligere reduksjon av antall turbiner vil være svært uheldig for vindkraftverkets økonomi og finansiering, og at et slikt krav vil sette realiseringen av prosjektet i fare.

NVEs vurdering av klagen

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for behandling, jf. forvaltningsloven § 33. NVE vil i det følgende kommentere nye forhold som klagen anfører og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig vises det til «Bakgrunn for vedtak» av 18.12.2009, OEDs vedtak av 5.7.2012 og NVEs vedtak av 2.12.2016.

NVE viser til at temaene som blir tatt opp i klagen til Fylkesmannen i Rogaland, i hovedsak inngrep i kystlyngheiområder og virkninger for hubro, er temaer som har vært sentrale i konsesjonsbehandlingen av søknadene, og som siden har blitt vurdert av OED gjennom deres klagebehandling av sakene. NVE kan ikke se at det i klagen fremkommer noen nye forhold eller ny kunnskap som gjør at saken står annerledes i dag enn på NVEs konsesjonstidpunkt og tidspunktet da OED meddelte endelig konsesjon til prosjektene. NVE understreker at tiltakshaver gjennom en endelig konsesjon har tillatelse til å utnytte konsesjonsområdet til vindkraft, forutsatt at vilkårene som er satt i konsesjonene overholdes. Videre vil NVE påpeke at det ligger en viss fleksibilitet i konsesjonene, noe som innebærer at tiltakshaver i detaljplanleggingen av vindkraftverket kan velge turbinplasseringer og internveilinjer som gir den optimale utbyggingsløsningen.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket av 2.12.2016. Klagen oversendes derfor OED for behandling, jf. forvaltningsloven § 33. Alle dokumentene i saken gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
Avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland
Norsk Vind Energi AS